

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
XXII НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ**

**Одеського державного
екологічного університету**

23 – 31 травня 2023 р.

**ОДЕСА
2023**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
XXII НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
Одеського державного екологічного університету
(23-31 травня 2023 р.)**

**ОДЕСА
Одеський державний екологічний університет
2023**

УДК 378.14
М34

М34 Матеріали ХХІІ наукової конференції молодих вчених Одеського державного екологічного університету – 2023, 23 – 31 травня. Одеса: ОДЕКУ. 2023. 335 с.

ISBN 978-966-186-249-3

В збірнику представлені матеріали ХХІІ наукової конференції молодих вчених ОДЕКУ, які висвітлюють основні напрями наукових досліджень. Матеріали підготовлені магістрами, аспірантами, здобувачами, співробітниками Одеського державного екологічного університету.

The proceedings of the 21st Scientific Conference for OSENU Young Scientists covering the main directions of the research are given in the collection. The proceedings are prepared by master and post-graduate students, applicants for a PhD degree and employees of Odessa State Environmental University.

ISBN 978-966-186-249-3

© Одеський державний
екологічний університет,
2023

Розвод М.Р., аспірант 1-го року навчання

Науковий керівник: Лобода Н.С., доктор географічних наук, професор

Кафедра гідроекології та водних досліджень

Одеський державний екологічний університет

ОЦІНКА ВПЛИВУ РЕГУЛЮВАННЯ ДНІСТРОВСЬКОГО ВОДОСХОВИЩА НА МІНЛИВІСТЬ СТОКУ

Актуальність роботи обумовлена необхідністю дослідження антропогенного впливу на кількісний та якісний стан водних ресурсів України. Об'єктом дослідження є водні ресурси річки Дністер. Предметом дослідження є оцінка впливу Дністровського водосховища на водний режим річки Дністер у нижньому б'єфі. Метою роботи є виявлення змін мінливості річного стоку річки Дністер у нижньому б'єфі після введення в дію Верхньодністровської ГЕС. Матеріали дослідження – ряди річного та середньомісячного стоку у створах вище Дністровського водосховища (р. Дністер – м. Галич, 1945-2018рр. та р. Дністер- м. Заліщики, 1945-2018рр.) та у створі, розташованому нижче водосховища: р. Дністер – м. Бендери (1945-2021рр.). Метод досліджень полягає у співставленні хронологічних графіків та різницевих інтегральних кривих коливань річного стоку у розглянутих створах, а також співставлення внутрішньорічного розподілу стоку за середньо багаторічний період та роки найменшої та найбільшої водності у межах часових інтервалів (1945-1982рр.) та 1987-2021 рр. у кожен із розглянутих періодів.

На основі аналізу різницевої інтегральної кривої річного стоку зроблено висновок, що ряд спостережень 1945-2021 рр. містить у собі не менше двох циклів водності (рис. 1). Характерними точками або точками перегину є 1964 рік, 1981, 1995, 2010 роки. Перший цикл тривав з 1945 по 1973 роки. Другий цикл розпочався у 1974 році і тривав до 2021 року включно. Перша маловодна фаза тривала з початку спостережень (1945 р.) до 1964 року включно. Маловодна фаза змінилася багатоводною, яка закінчилася у 1981 році. Наступна маловодна фаза тривала до 1995 року включно, після чого змінилася на багатоводну. Остання закінчилась 2010 року, після чого розпочалася фаза маловоддя, яке й досі триває.

Аналіз хронологічних графіків коливань річного стоку (рис.2) показав, що за розглядуваний період (1945-2021рр.) статистично значущих тенденції (трендів) не виявлено. Для незарегульованих створів у внутрішньорічному розподілі річного стоку найбільш маловодних років виявлено зменшення внесків зимових місяців та зростання внесків осінніх місяців. Для найбільш багатоводних років встановлено зростання внесків зимових місяців та листопада і зменшення стоку на спаді весняно-літнього водопілля. За розподілом для середнього багаторічного року встановлено, що у верхніх створах характер розподілу майже не змінився. У створі Дністер – м. Бендери основні риси розподілів верхніх створів зберігаються,

а наслідки регулювання стоку проявляються у квітні та липні місяцях для маловодних років, а також у березні –квітні за середній багаторічний період.

Висновки. Дослідження показали, що регулювання стоку Дністровським водосховищем не впливає суттєво на між річну мінливість коливань стоку. Основний вплив чиниться у багатоводні місяці, а саме березні, квітні та липні. Зміни внесків зимових та осінніх місяців у формування річного стоку пояснюються, скоріш за все, змінами клімату.

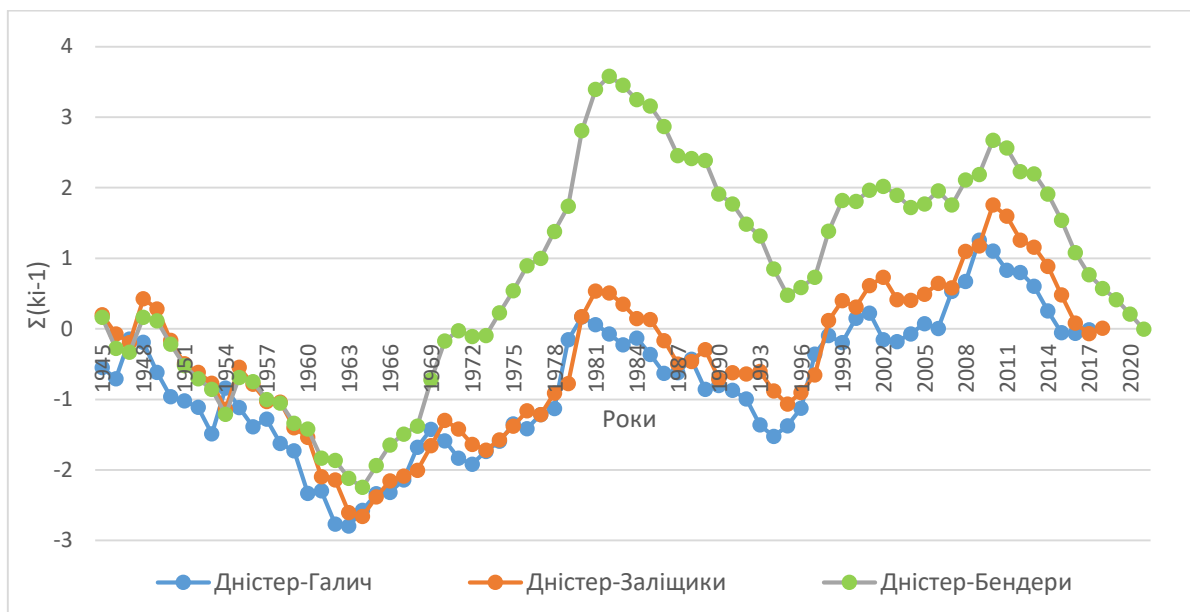

Рис. 1 – Суміщені різницево-інтегральні криві річних витрат води за період 1945-2021 рр. у створах вище Дністровського водосховища (Галич, Заліщики) та нижче (ствір Бендери)

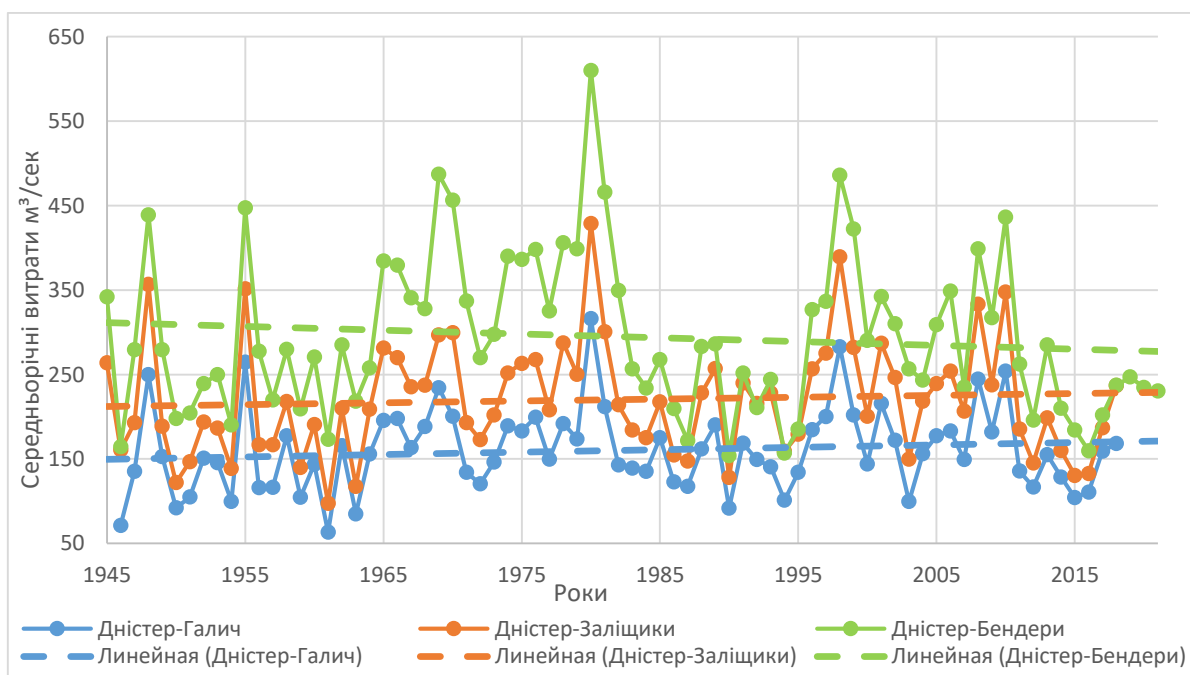

Рис. 2 – Суміщені хронологічні графіки коливань річного стоку у створах р. Дністер-Галич, р. Дністер - Заліщики, р. Дністер-Бендери за 1945 - 2021 рр.